

Sebastian Wiśniewski OMI

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

---

sebastian.wisniewski@priest.com

 <https://orcid.org/orcid.org/0000-0003-0484-3366>

Ewangelizacyjne oblicze duszpasterstwa parafialnego w założeniach programowych „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych

 <https://doi.org/10.15633/ps.26304>

Sebastian Wiśniewski OMI – doktor nauk teologicznych, logopeda, polonista, autor i redaktor publikacji książkowych, artykułów naukowych i kazań. Od 2010 roku wykładowca w Wyższym Seminarium Duchownym Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej w Obrze na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Obszar badań: kaznodziejstwo, problem wiary głoszonej i przeżywanej, wiara i nawrócenie, doskonałość chrześcijańska, skuteczność głoszonego orędzia.

Article history • Received: 12 May 2022 • Accepted: 15 Jun 2022 • Published: 30 Sep 2022
ISSN 1428-5673 (print) • **ISSN** 2391-6575 (online) • Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Abstrakt

Ewangelizacyjne oblicze duszpasterstwa parafialnego w założeniach programowych „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych

Poszukiwanie nowych sposobów głoszenia Dobrej Nowiny jest jednym z niezbywalnych elementów nowej ewangelizacji. Przebudzenie ewangelizacyjne jest ciągle aktualnym zadaniem dla Kościoła. W niniejszym artykule zostały przedstawione cele i metody wyrażone w założeniach programowych wspólnot, które rozbudzają w parafiach zapał ewangelizacyjny: młodzieżowego stowarzyszenia „Niniwa” oraz systemu Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, które składają się z dorosłych członków parafii.

Słowa kluczowe: Parafialne Komórki Ewangelizacyjne, Stowarzyszenie „Niniwa”, metody ewangelizacji, parafia

---

Abstract

The Evangelizing Face of the Parish Ministry in the Program Assumptions of the “Niniwa” Youth Association and Parish Evangelization Cell System

The search for new ways of proclaiming the Good News is one of the indispensable elements of a new evangelization. Evangelizing awakening is an ongoing task for the Church. This article presents the goals and methods expressed in the program assumptions of the communities that awaken the enthusiasm for evangelization in parishes: the “Niniwa” Youth Association and the Parish Evangelization Cell System made up of adult parish members.

Keywords: The Parish Evangelisation Cell, The “Niniwa” Youth Association, methods evangelization, the parish

---

Nowe wyzwania, przed którymi stają duszpasterze w dobie postępującej sekularyzacji i religijnego indyferentyzmu, wyzwalają nowe próby odpowiadania na nie. Do ciekawych propozycji pastoralnych należą parafialne wspólnoty młodzieżowe „Niniwa”¹ oraz system Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych². Jakkolwiek adresatem pierwszej propozycji jest młodzież, a drugiej – osoby dorosłe, to obydwie mają wspólny cel i metodologię działania prowadzącą do zdynamizowania ewangelizacyjnego zaangażowania wiernych świeckich³.

Problem badawczy został zogniskowany na poszukiwaniu odpowiedzi na pytania: Jakie cele ewangelizacyjne zamierza się osiągnąć poprzez aktywizację wiernych świeckich we wspólnotach „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych? Jakie metody mają to umożliwić oraz jakie konkretne działania proponuje się członkom wspomnianych grup, aby mogli realizować się na polu ewangelizacji? W poszukiwaniu odpowiedzi na ostatnie z postawionych pytań posłużył przykład parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Katowicach, w której od kilkunastu lat funkcjonują obie wspomniane grupy parafialne. Pytania badawcze określają zarazem konstrukcję kompozycyjną niniejszego artykułu.

- 1 Na oficjalnej stronie „Niniwy”: <https://niniwa.pl/oblackie-duszpasterstwo-mlodziezy-niniwa-o-nas/> (10.05.2022), znajduje się wyjaśnienie, co kryje się pod tą nazwą: „Tworzymy wspólnotę młodych ludzi oraz tych, którzy mają młodego ducha, zainspirowaną św. Eugeniuszem de Mazenodem. Wszyscy jesteśmy niniwitami, którzy ciągle potrzebują Bożego przebaczenia i miłości. Jednocześnie jak Jonasz idziemy do współczesnego świata, by głosić tę miłość i prowadzić ludzi do spotkania z Bogiem”.
- 2 Na angielskiej oficjalnej stronie internetowej „komórek”: <https://www.parishevangalisationcells-england.com> (10.05.2022), znalazło się wyjaśnienie, że system Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych „is a method of Parish-based evangelisation that operates in small groups that meet weekly or fortnightly in people’s homes. They are called cell groups because cells in the human body are living, vibrant, multiplying units. They are programmed to multiply or die and so it is with cell groups. The system is a Vatican-approved formally recognised entity within the Catholic Church”.
- 3 Magdalena Kudełka stwierdza, że „istotnym rysem «Niniwy», upodabniającym ją do drogi komórek parafialnych, jest realizacja naturalnej metody ewangelizacji charakterystycznej dla tzw. bomby ewangelizacyjnej. Metoda ta opiera się na pogłębieniu istniejących relacji, a składają się na nią następujące etapy: modlitwa za osoby z oikos, służba wobec nich, dzielenie się wiarą i zaproszenie do wspólnoty” (M. Kudełka, „System parafialnych komórek ewangelizacyjnych” jako nowa propozycja dla duszpasterstwa, Katowice 2008, s. 182 [Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, 43]).

1. Cele pastoralnych zaangażowań świeckich

We wstępie do polskiego wydania książki Giuseppa Macchioniego pt. *Ewangelizacja w parafii. Metoda „komórek”* ks. Józef Jakubiec wyjaśnia, iż sama idea tworzenia małych wspólnot, nazywanych komórkami, bazuje na biblijnym obrazie Kościoła, jako Ciała Chrystusa⁴. Praca w niewielkich zespołach ukierunkowana jest na osiągnięcie konkretnych celów, którymi są:

wzrost w bliskości z Panem, wzrost w miłości wzajemnej, dzielenie się Jezusem z innymi, rozwój służby w mistycznym Ciele Chrystusa, dawanie i otrzymywanie wsparcia, dokooptowanie nowych liderów, aby komórka wzrastała poprzez dzielenie się, pogłębianie własnej tożsamości katolickiej⁵.

Takie postrzeganie celów wynika z przekonania, że „ewangelizacja, która nie chce być tylko okazjonalna, musi umieć doprowadzić tego, kto godzi się na wzrost w wierze, nie tylko do poznania Jezusa i do doświadczenia Jego miłości, ale także do pełnego włączenia swego życia w społeczność chrześcijańską”⁶. Warto jednak zauważyć, że dla Macchioniego parafia w klasycznym rozumieniu jest strukturą, która spełnia swoje zadanie, o ile sprzyja tworzeniu relacji. W związku z tym pojawia się pytanie o zasadność trwania przy koncepcji parafii terytorialnych, szczególnie w ośrodkach wielkomiejskich, w których coraz częściej wierni wiążą się z parafią nie w kluczu administracyjnej przynależności, ale raczej według nawiązanych więzi międzyosobowych⁷. Autor *Ewangelizacji w parafii... zauważa ponadto, iż „chrześcijanin jest wezwany do ewangelizacji przede wszystkim w ramach już istniejących relacji [...] relacja, która już istnieje, jest relacją, której chce Pan”*⁸. I to właśnie ewangelizacyjne oddziaływanie wierzących na osoby z własnego oto-

4 J. Jakubiec, Wstęp do wydania polskiego, w: G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii. Metoda „komórek”*, tłum. K. Kotońska, K. Skorulski, Kraków 1997, s. 6.

5 J. Jakubiec, Wstęp, s. 6–7. Por. Parafia w ogniu. System Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/doc/PARAFIA%20W%20OGNIU%20-%20dla%20wszystkich%20v2.pdf> (10.05.2022).

6 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 28.

7 Por. G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 33.

8 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 37.

czenia świadczy o żywotności parafii⁹. Jako ewangeliczną egzemplifikację takiego ukierunkowania aktywności ewangelizacyjnej Macchioni ukazuje cztery perykopy: Łk 8, 26–39 (opętany po uzdrowieniu ma iść do swoich domowników, aby dać świadectwo o tym, co go spotkało); Łk 5, 27–32 (Lewi zaprasza na ucztę z Jezusem bliskie sobie osoby); Łk 19, 9nn (Zacheusz wraz ze swoim domem stał się uczestnikiem zbawienia) oraz J 1, 40–51 (liczba pierwszych uczniów Pana Jezusa wzrasta dzięki świadectwu: Szymon słyszy o Jezusie od Jana i Andrzeja, a Natanael od Filipa)¹⁰. Mówiąc o najbliższym środowisku, autor posługuje się greckim terminem *oikos*, który pojawia się w Nowym Testamencie i „oznacza fizyczną bliskość, związaną z ogniskiem domowym, z sytuacją życiową jakiejś osoby”¹¹.

9 Takie było doświadczenie parafii pw. św. Bonifacego w Pembroke Pines na Florydzie. Magdalena Kudełka zauważa, iż „model komórek jako pierwszy w Kościele katolickim zastosował ks. Michael Eivers w Stanach Zjednoczonych, w parafii św. Bonifacego. W 1986 r. ks. Perini spotkał się z oblatem o. V. Gaudetem, pochodzącym z Kanady, który jako pierwszy przeniósł do Włoch doświadczenie odnowy charyzmatycznej. Ojciec V. Gaudet opowiedział mu o ożywionej działaniem Ducha Świętego parafii św. Bonifacego w Pembroke Pines na Florydzie. Na decyzję o podróży ks. Periniego na Florydę wpłynął także przeczytany przez niego w amerykańskim czasopiśmie artykuł: *Parafia w ogniu*, opisujący radykalną przemianę parafii, która była duchowo «martwa», lecz stała się zaczynem i miejscem płomiennej ewangelizacji, w którym każdy parafianin czuł się zobowiązany do głoszenia Ewangelii. Na Florydzie ks. P. G. Perini poznał [...] osoby pełne entuzjazmu i radości, które przeżyły nawrócenie przez udział w spotkaniach komórek ewangelizacyjnych. W parafii św. Bonifacego od godziny 7 do 24 trwała adoracja Najświętszego Sakramentu, a parafianie byli zaangażowani w liczne posługi podejmowane wobec Kościoła, wyznając zasadę: nie możesz być chrześcijaninem, jeśli nie jesteś sługą. Oddawali dla parafii dziesiątą część swych dochodów. W parafii tej ks. Perini spotkał chrześcijaństwo porywające, radosne, chętne do podboju, jednak nie w znaczeniu inwazji, lecz wczesnochrześcijańskiej ekspansywności” (M. Kudełka, *System parafialnych komórek ewangelizacyjnych*, s. 61–62). Wydaje się, że wspomniana żywotność pozostała cechą tej wspólnoty parafialnej. Jednym z jej przejawów jest niewątpliwie adoracja Najświętszego Sakramentu, która obecnie trwa już 24 godziny, 7 dni w tygodniu, <https://www.saintboniface.us/en/ministries/perpetual-adoration> (26.04.2022). Ks. Piergiorgio Perini przeżył na Florydzie doświadczenie, które nazwał „nawróceniem na ewangelizację”. Przeniósł zatem ideę „komórek” do parafii pw. św. Eustorgiusza, której był proboszczem (por. M. Kudełka, *System parafialnych komórek ewangelizacyjnych*, s. 62–63).

10 Por. G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 37–38.

11 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 35.

Opisując natomiast cel, jaki założyciele stowarzyszenia „Niniwa” stawiają młodzieży, autorzy podręcznika do spotkań formacyjnych tejeż wspólnoty odwołują się do św. Eugeniusza de Mazenoda, biskupa z dziewiętnastowiecznej Francji, który – zakładając stowarzyszenie młodzieży chrześcijańskiej – nakreślił mu następujące dwa cele: „odpowiedzieć, zareagować na bezbożność społeczności, w której przyszło nam żyć, przeciwdziałając jej przykładem swego życia; dążyć do świętości”¹². W materiałach formacyjnych znalazło się również stwierdzenie: „Naszym zadaniem jest ewangelizacja. Wszyscy jesteśmy Jonaszami powołanymi do głoszenia Boga w swoich środowiskach, ale jednocześnie niniwitami, którzy ciągle potrzebują nawrócenia”¹³. Misja „Niniwy” została natomiast opisana następująco:

Ukazywać Boga obecnego w codzienności. Chcemy być obecni wśród rówieśników i wszędzie tam, gdzie jesteśmy, pokazywać Boga: w pracy, nauce, zabawie, zainteresowaniach, sporcie itp. W sposób naturalny, nienachalny, szczerzy i prawdziwy¹⁴.

Dążąc do realizacji celu, jakim jest ewangelizacja, „Niniwa” chce także osiągać tzw. „cele wewnętrzne”, czyli zadania formacyjne obejmujące młodzież zrzeszoną w lokalnych wspólnotach i stowarzyszeniu. Pierwszym celem wewnętrznym jest dojrzałość ludzka i chrześcijańska¹⁵. Natomiast celem formacji duchowej jest „doprowadzić do dojrzałości w wierze tego, kto osobiście opowiedział się za Chrystusem”¹⁶. Zgodnie z założeniami programowymi „Niniwy” powinien dokonywać się integralny rozwój człowieka, obejmujący jego profile: naturalny i nadprzyrodzony. Troska o całego człowieka jest charakterystyczna dla założeń antropologii chrześcijańskiej. Liderzy „Niniwy” uznają konieczność pełnego rozwoju każdej osoby, ponieważ są przekonani, iż „dojrzałość jest pierwszym i podstawowym powołaniem każdego człowieka”¹⁷.

¹² Podręcznik Niniwity. Materiały formacyjne dla animatorów, red. T. Maniura, K. Zieliński, Kokotek 2015, s. 23.

¹³ Podręcznik Niniwity, s. 38.

¹⁴ Podręcznik Niniwity, s. 38.

¹⁵ Zob. Podręcznik Niniwity, s. 42.

¹⁶ Podręcznik Niniwity, s. 42.

¹⁷ Podręcznik Niniwity, s. 42.

Przez wychowanie do dojrzałości autorzy rozumieją „wychowanie do miłości, w której człowiek potrafi zarówno przyjmować, jak i dawać”¹⁸. Rozwijając ideę dojrzałości, wskazują również na aspekt brania odpowiedzialności za podejmowane decyzje oraz postawy charakteryzujące się szacunkiem wobec siebie i innych. Ów szacunek jest natomiast uwarunkowany rozumieniem wartości samego siebie i drugiego człowieka. Młodzieży ukazuje się paradygmat nieugiętego trwania przy swoich wartościach, odporności na presję otoczenia i chwilowe zawirowania wywołane emocjami. Dojrzałość przejawia się także w traktowaniu każdej osoby z szacunkiem, bez instrumentalizacji drugiego człowieka. Ten, kto osiągnął już dojrzałość, „nie pozwala sobą manipulować”¹⁹. Ponadto autorzy podręcznika stwierdzają, że

dojrzały chrześcijanin akceptuje siebie i innych, żyje nie po to, by mieć, lecz by przede wszystkim być, rozpoznaje i rozwija dary, jakimi Bóg go obdarzył, rozwija zdolność miłowania²⁰.

Po wyszczególnieniu celów rozwijania dojrzałości ludzkiej u młodzieży zaangażowanej w „Niniwę”, w podręczniku zwraca się uwagę na aspekt ewangelizacyjny i stwierdza się:

dojrzały chrześcijanin to nie tylko ten, który sam wierzy i pogłębia swą jedność z Bogiem, lecz podejmuje starania, by zdobywać innych dla Chrystusa, dzieli się swoją wiarą i doświadczeniem przyjaźni z Bogiem z innymi. Przejawem miłości wobec bliźnich jest troska o ich zbawienie, o doczesne i wieczne szczęście. Troska ta wyraża się w dzieleniu się wiarą w Chrystusa z innymi²¹.

2. Metody zastosowane do pastoralnych zaangażowań świeckich

Opisując sposób, metodę ewangelizowania przez „komórki”, Macchioni podkreśla, że

---

¹⁸ Podręcznik Niniwity, s. 42.

¹⁹ Podręcznik Niniwity, s. 42.

²⁰ Podręcznik Niniwity, s. 42-43.

²¹ Podręcznik Niniwity, s. 43.

przy tej metodzie pierwszą rzeczą, o którą trzeba się starać, pierwszą prawdą, która ma się objawić i co do której nie da się oszukiwać, jest nawrócenie ewangelizatora, jego ciągłe zaangażowanie w modlitwę, miłość do brata w imię Jezusa, jego służba ofiarna i wytrwała, podejmowana w imię posłuszeństwa poleceniu danemu przez Pana²².

Konkretne działanie, podejmowane przez członków „komórek”, rozpoczyna się od ułożenia na modlitwie pisemnej listy z imionami osób, z którymi żyje na co dzień (oikos). Przy każdym z imion powinno się następnie napisać, jaki ta konkretna osoba ma stosunek do Jezusa Chrystusa:

czy ten stosunek istnieje, czy nie, czy jest mocny, czy chodzi o chrześcijanina zaangażowanego, czy też jest on oddalony, czy jest wrogo nastawiony do Kościoła, czy jest otwarty na poszukiwanie głębszej prawdy, czy mniej lub bardziej daje się angażować w rozmowę na temat wiary²³.

Kiedy już zostanie sporządzona taka lista, ewangelizator powinien zaznaczyć na niej te osoby, „co do których wydaje mu się, że Pan wzywa go do ich ewangelizowania”²⁴. Ważnym (pierwszym) sposobem oddziaływania na wybrane osoby z listy (jedną lub dwie) jest specjalna modlitwa za nie, która powinna zajmować przynajmniej dziesięć, dwadzieścia minut dziennie. Ponadto w ich intencji powinno się ofiarować uczynki pokutne i prosić Ducha Świętego, „aby stworzył okazję do porozumienia się z nimi i podtrzymał wiarę ewangelizatora”²⁵. Macchioni uwrażliwia także na potrzebę proszenia innych wierzących o modlitwę w intencji ewangelizowanej osoby. Takie wsparcie ze strony wspólnoty pomaga ewangelizatorowi do zainicjowania tak zwanej „bomby”²⁶, czyli dzia-

---

22 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 39.

23 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 40.

24 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 40.

25 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 40.

26 Macchioni wyjaśnia ten termin następująco: „Jeśli otrzymałeś sakramenty chrztu i bierzmowania, jeśli uczestniczysz w sakramencie Eucharystii i pojednania, jeśli otrzymałeś dar życia zbawieniem i dar poznania Ewangelii, jeśli należysz do wspólnoty chrześcijańskiej, która daje ci radość życia wiarą i wspólną wzajemną miłością, to siła duchowa jest w tobie dosłownie jak odbezpieczona bomba, która może przemienić ludzi i sytuacje. Siła Ewangelii i moc zbawienia Jezusa mogą działać przez ciebie

łania ewangelizacyjnego, „które zaczyna się modlitwą i idzie dalej ku służbie”²⁷. U podstaw tej metody leży przekonanie, że Bóg stawia ludzi wierzących w konkretnym środowisku pracy lub miejscu trudnym do życia, aby mogli to miejsce i środowisko przekształcać²⁸. Dlatego chrześcijanin kieruje się nową mentalnością – nie narzeka na trudne okoliczności życia, ale uznaje, że spoczywa na nim „zadanie głoszenia [...] własnym życiem i z miłością pełną radości, że Pan Jezus jest Zbawicielem”²⁹.

Metoda ewangelizacyjna przyjęta przez system „komórek”, nazywana także „bombą ewangelizacyjną”, ma zatem następujące etapy: (1) Sporządzenie listy i modlitwa wstawiennicza za własny oikos; (2) Budowanie mostów przyjaźni przez służbę; (3) Dzielenie się swoim świadectwem wiary w Jezusa Chrystusa; (4) Stawianie czoła lękom i nieporozumieniom. Odpowiedzią na nie jest zawsze Jezus; (5) Prowadzenie do początkowego przyjęcia Jezusa Chrystusa jako Pana (zawierzenie Jemu swojego życia); (6) Zaproszenie do komórki, gdzie powołanie się pogłębia; (7) Włączenie do Kościoła³⁰.

Macchioni podkreśla znaczenie życzliwego oddziaływania na ewangelizowane osoby. Podczas włączania do „komórki” nowo przybyła osoba „winna poczuć, że jest mile przyjęta, upragniona, kochana już od pierwszego razu; jeśli tak by się nie stało, zostałby zmarnowany jeden z najbardziej delikatnych i znaczących momentów ewangelizacji”³¹. Nie chodzi tu jednak o „bombardowanie miłością”³², ale o autentyczne

---

i ujawniać się na nieskończenie wiele sposobów” (G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 41).

27 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 40.

28 Zob. G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 40–41.

29 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 41.

30 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 70. Por. M. Kudełka, *System parafialnych komórek ewangelizacyjnych*, s. 182.

31 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 74.

32 Magdalena Jankowska wyjaśnia, że „bombardowanie miłością (love bombing) lub, jak nazywa ją dominikanin ojciec Tomasz Aleksiewicz, miłoterapia ma bardzo prosty mechanizm. Przyszły adept otoczony jest, wręcz torpedowany, wyjątkową serdecznością, życzliwością i troską – «jesteś wspaniały, wszyscy cię kochamy». Siostrzaną metodą jest pochlebstwo. Pochlebstwa na ogół są prymitywne, ale przynoszą efekty wręcz natychmiastowe. Osoby o zaniżonej samoocenie reagują silnie sympatią na akceptację i antypatią na odrzucenie przez innych. Najczęściej bombardowanie miłością skierowane jest do osób z problemami z akceptacją we własnym środowisku, z problemami rodzinnymi lub problemami natury psychicznej z własną osobą. Agitacja doty-

realizowanie przykazania miłości bliźniego, które ma być znakiem rozpoznawczym uczniów Chrystusa, zgodnie z Jego słowami: „Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 35)³³. Miłość wobec braci i siostr ma być zatem szczerą i wielkoduszną, potrafiącą dzielić się z innymi i przyjmować wsparcie z ich strony³⁴.

Taką samą metodę przyjmuje się w programie formacyjnym „Niniwy”. Określając środki podejmowane przy realizacji celu, założyciele „Niniwy” proponują narzędzia określone przez św. Eugeniusza de Mazenoda: „modlitwa, styl życia stanowiący przykład dla innych, przewodnictwo dla żyjących w bliskim otoczeniu, rozumiane jako prowadzenie innych do Boga”³⁵. W praktyce metoda jest opisywana jako „czteropasmówka Niniwy” i sprowadza się do czterech elementów, występujących w „komórkach”: modlitwy za osobę z najbliższego środowiska, służby wobec niej (okazanej życzliwości, pomocy), podzielenia się wiarą w Jezusa Chrystusa i zaproszenia do wspólnoty („Niniwy”, a przez nią do Kościoła)³⁶. W metodzie ewangelizacyjnej „Niniwy” kładzie się mocny akcent na „zaangażowanie się w osobistą relację z tą osobą”³⁷, do której zamie-

---

czy w znacznej mierze nastolatków. Wątpliwości, bunt są naturalne w życiu każdego człowieka. W związku z niedojrzałością każda kłótnia z rodzicami, brak porozumienia z przyjaciółką są dramatami dla młodego człowieka. Szczególnie podatni na tego rodzaju metody agitacyjne bywają młodzi ludzie uczący się poza domem, studenci, gdyż w pierwszych kontaktach sekta zastępuje dom ofiarując bezwarunkową akceptację i wszechstronną pomoc. Potem następuje ingerencja w życie młodego człowieka i emocjonalne uzależnienie od sekty. Systematycznie narasta uzależnienie od grupy, a kontakty z osobami spoza sekty ulegają drastycznemu zawężeniu” (M. Jankowska, *Psychomanipulacja jako technika werbunku wykorzystywana przez sekty oraz ich fa-sadowe organizacje*, „Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy, Nauki Społeczne” 4 (2012), s. 168–169). Por. R. B. Cialdini, *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, Gdańsk 2007, s. 179–217.

33 G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii*, s. 74.

34 W publikacji *Parafia w ogniu* znajduje się następujące wyjaśnienie: „Wzajemna atencja cementuje relacje wspólnotowe w sposób nierozzerwalny. Nie chodzi tu jedynie o dawanie wsparcia, ale o to, by mieć tyle pokory i prostoty, by prosić i przyjmować wsparcie od innych, również finansowe” (*Parafia w ogniu*, s. 9).

35 *Podręcznik Niniwity. Materiały formacyjne dla animatorów*, red. T. Maniura, K. Zieliński, Kokotek 2015, s. 23.

36 *Podręcznik Niniwity*, s. 54. Por. Od Jonasza do Eugeniusza. Przewodnik Niniwity, red. K. Zieliński, Lubliniec 2011, s. 17, 62.

37 *Od Jonasza do Eugeniusza*, s. 64.

rza się dotrzeć z Dobrą Nowiną. Ważne jest również świadectwo własnego życia i ukazanie drugiej osobie, „że jest kochana miłością bezwarunkową i bezinteresowną przez samego Boga”³⁸.

3. Realizacja ewangelizacyjnych założeń programowych w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Katowicach

Świeccy katolicy, którzy włączyli się w program „komórek”, stają się aktywnymi członkami Kościoła w strukturach własnej wspólnoty parafialnej. Bardzo dobrze widać to na przykład po funkcjach, które pełnią w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa na katowickiej Koszutce. Działa tam obecnie siedem komórek³⁹, a w trakcie powstawania jest ósma – skupiająca coraz liczniej obecnych w parafii Ukraińców. Naturalnym procesem tworzenia komórek jest podział już istniejących, jeśli tylko liczba członków którejs z nich przekroczy dziesięć osób⁴⁰. Każda „komórka” spotyka się raz w tygodniu (zazwyczaj w prywatnym domu i bez udziału duszpasterza), a za przygotowanie spotkania odpowiada ją liderzy⁴¹ (lub ko-liderzy). Spotkanie trwa półtorej godziny i składa się z siedmiu stałych części, którymi są: śpiew i modlitwa uwielbienia (15 min), dzielenie (15–20 min), nauczanie (15–20 min), pogłębienie (15 min), ogłoszenia (5 min), modlitwa wstawiennicza (10 min) i modli-

---

³⁸ Od Jonasza do Eugeniusza, s. 67.

³⁹ Zob. Struktura Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/40-komorki-w-parafii-nspj-w-katowicach> (10.05.2022).

⁴⁰ Zob. Komórka nr 2 gotowa do podziału, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/74-komorka-nr-2-gotowa-do-podzialu> (10.05.2022).

⁴¹ Lider, to „świecki chrześcijanin, osoba dojrzała w wierze, kobieta lub mężczyzna (para małżeńska), który otrzymał mandat od pasterza wspólnoty do opieki nad obecnymi członkami komórki oraz tymi, którzy w przyszłości do nich dołączą. Po pasterzu wspólnoty jest osobą kluczową tej metody. Odpowiedział na wezwanie Pana. Kiedy usłyszy wezwanie, odpowie na nie poprzez wsłuchanie się w Ducha Świętego, posłuszeństwo słowu i modlitwę. Otrzymał misję od proboszcza jako odpowiedź na zaufanie. Oddaje do dyspozycji każdy otrzymany dar. Duch Święty wzbudza charyzmaty, z których lider korzysta w służbie braciom w komórce” (*Parafia w ogniu*, s. 10).

twa o uzdrowienie (10 min)⁴². Nauczanie podczas spotkania „komórki” bez udziału duszpasterza polega na odczytaniu ewangelii i odtworzeniu kazania nagranego w ostatnią niedzielę⁴³. Dla ułatwienia realizacji tego punktu spotkania, kazania są na bieżąco umieszczane na stronie internetowej Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych⁴⁴. Ponadto raz w miesiącu członkowie gromadzą się na konferencji głoszonej przez kapłana lub diakona. W parafii dodatkowo zajmują się organizowaniem „Wieczorów Taizé”, wyjazdów „Góry z Jezusem” i „Rowery z Jezusem”, spotkań „Charyzmat oblacki”, seansów filmowych w kinie „Kosmos”, festynów i bali parafialnych⁴⁵.

Ewangelizacyjny wymiar mają nie tylko zaangażowania zewnętrzne w działalność parafii, ale także aktywność wewnątrz „komórki”. Jednym z jej celów jest dzielenie się wiarą w Jezusa Chrystusa z innymi. Zdobycie tej umiejętności pomaga umacniać wiarę w sercach członków:

To, co mówimy, demaskuje nas i pomaga nam żyć w zgodzie z naszym świadectwem. Rozpoznawanie obecności Jezusa w życiu, mające miejsce w komórcie, jest czasem, który powoduje silny wzajemny wzrost w wierze i formację chrześcijańską⁴⁶.

Istotną posługą „komórek”, którą nawet określono jako pierwszą, „którą powinno się podtrzymywać, jest cotygodniowa adoracja Najświętszego Sakramentu. Jedna godzina, w której przedstawiamy Panu własne oikos, komórkę, wspólnotę parafialną i swojego pasterza”⁴⁷. Umieszczenie modlitwy w obecności Najświętszego Sakramentu na przywilejowanej pozycji w całej posłudze świadczy o poważnym przy-

42 Parafia w ogniu, s. 7. Zob. Jak wygląda spotkanie komórki, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/49-jak-wyglada-spotkanie-komorki> (10.05.2022).

43 Zob. Jak wygląda spotkanie komórki, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/49-jak-wyglada-spotkanie-komorki> (10.05.2022).

44 Zob. Jak wygląda spotkanie komórki, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/liturgia/kazania> (10.05.2022).

45 Zob. Pozostałe funkcje stałe członków Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/40-komorki-w-parafii-nspj-w-katowicach> (10.05.2022).

46 Parafia w ogniu, s. 8–9.

47 Parafia w ogniu, s. 9.

jęciu postulatów głoszącego, że nowa ewangelizacja potrzebuje nowych głosicieli⁴⁸.

Podobnie przedstawia się wizja realizowania zadań ewangelizacyjnych we wspólnocie młodzieżowej „Niniwa”, dla której członków proponuje się dziesięć „niniwowskaszów”: „kochaj Boga, bądź Mu wierny, dużo z Nim rozmawiaj, bądź Jego uczniem, czytaj słowo Boże, służ człowiekowi, dziel się sobą, głosź Imię Pana, nie bądź sam, ciesz się życiem”⁴⁹. Spotkania tematyczne „Niniwy” z założenia trwają około dwóch godzin, a ich przebieg przypomina spotkania „komórek”. Kolejnymi punktami są: modlitwa do Ducha Świętego i odczytanie fragmentu Ewangelii (15 min), modlitwa spontaniczna przeplatana śpiewem (15 min), konferencja tematyczna, nawiązująca do Ewangelii (30 min), dzielenie się w grupach (30 min), dowolna modlitwa kończąca się odmówieniem jednej tajemnicy różańcowej, chwilą ciszy i modlitwą św. Eugeniusza o miłość do Chrystusa (25 min) i ogłoszenia (5 min)⁵⁰.

Członkowie „Niniwy” są zachęceni do zaangażowania się w życie swojej wspólnoty i parafii poprzez osobistą modlitwę oraz włączenie się w jej dodatkowe formy (np. Krucjatę Wyzwolenia Człowieka lub Duchową Adopcję), pomoc w przygotowaniu salki na spotkanie i sprzątanie po nim, udział w muzycznym przygotowaniu spotkań, napisanie scenariusza pantomimy lub przedstawienia, przygotowanie rozważania słowa Bożego, napisanie własnego świadectwa życia chrześcijańskiego, przyjęcie roli w przedstawieniu teatralnym, czytanie lekcji mszalnych, organizowanie koncertów, wyjazdów rekreacyjnych i rekolekcyjnych, pomoc w domach dziecka, noclegowniach i hospicjach, dawanie darmowych korepetycji, odwiedzanie osób samotnych, pomoc w przygotowaniu młodzieży do sakramentu bierzmowania, włączenie się w wolontariat misyjny, przygotowanie Festiwalu Życia lub Zjazdu Niniwy⁵¹. Wymienione propozycje są zróżnicowane pod względem intensywności zaangażowania i odpowiedzialności wymaganej do podjęcia konkret-

48 Zob. J. H. Prado Flores, *Nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji*, Poznań 2013, s. 43–58. Por. S. Hahn, *Evangelizing Catholics. A Mission Manual for the New Evangelization*, Huntington 2014, s. 92–98.

49 Od Jonasza do Eugeniusza, s. 15, 40–43.

50 Zob. Od Jonasza do Eugeniusza, s. 52.

51 Zob. Od Jonasza do Eugeniusza, s. 72–74.

nych wyzwań. Jednym z trudniejszych jest z pewnością wolontariat misyjny, który jednak od kilku lat zdobywa coraz więcej adeptów⁵². Do ciekawych i wymagających niemałego przygotowania propozycji należą z pewnością także wyprawy rowerowe, tak zwana Niniwa Team⁵³.

Wnioski

Założenia programowe „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych są ukierunkowane na ewangelizacyjne przebudzenie wspólnot parafialnych. Kardynał George Basil Hume (1923–1999) porównał współczesne parafie, które swoim zasięgiem obejmują cały świat, do olbrzyma, który niestety śpi: krew krąży wolniej, a kończyny nie wykazują aktywności. Ten olbrzym może zostać zbudzony tylko przez działanie Ducha Świętego⁵⁴. Można zaryzykować stwierdzenie, że dobrym i skutecznym sposobem budzenia parafii do ewangelizacji, którą św. Paweł VI określił jako podstawowe zadanie Kościoła⁵⁵, są działające już wspólnoty Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych oraz „Niniwy”. Problemem badawczym niniejszego opracowania było poszukiwanie odpowiedzi na pytania o programowe cele ewangelizacyjne, metody i zaproponowane działania ewangelizacyjne we wspólnotach „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych. Udało się wskazać te cele, metody i działania. Zmierzają one do nadania obliczu współczesnej parafii rysu

---

52 Na oficjalnej stronie „Niniwy” zamieszczono następujące wyjaśnienie: „Wolontariat Misyjny to sposób na zaangażowanie i służbę młodych ludzi, którzy mogą zrobić coś dobrego w miejscach, gdzie są bardzo potrzebni. Co roku wyjeżdżamy za granicę, do placówek misyjnych, aby wesprzeć w pracy zaprzyjaźnionych misjonarzy. Najbliższy naszym sercom jest wschód — Ukraina i Białoruś. Tam przez wiele lat angażowaliśmy większość sił. Rozwijamy się jednak i otwieramy na nowe miejsca i potrzeby. Dlatego w tym roku, jeśli pozwolą na to warunki na świecie, wyjedziemy również na Syberię, Madagaskar do Kazachstanu, a jeśli znajdą się odpowiednie osoby, to także na Arktykę. Przygotowujemy Wolontariat w grupach, ale cenimy także indywidualne zdolności, którymi chcę dzielić się nasi Wolontariusze”, <https://niniwa.pl/wolontariat-misyjny-niniwy/> (10.05.2022).

53 Zob. Rowerem, pieszo, na wiarę, <https://niniwa.pl/niniwa-team-wyprawy-rowerowe-i-piesze/> (10.05.2022). Por. S. Wiśniewski, *Głoszenie Ewangelii podczas wypraw rowerowych na przykładzie działalności Niniwa Team*, „Polonia Sacra” 22 (2018) nr 1, s. 129–144.

54 Zob. Parafia w ogniu, s. 1.

55 Paweł VI, *Ewangelii nuntiandi*, 5, 59.

wybitnie ewangelizacyjnego, a ich wartość merytoryczna znalazła już potwierdzenie w parafiach, które odważyły się tę duszpasterską propozycję wcielić w życie. Jakkolwiek w Polsce nie ma zbyt wielu parafii, w których realizuje się program „komórek”, to młodzieżowe wspólnoty „Niniwy” prężnie działają w dwunastu parafiach w naszym kraju⁵⁶ oraz w jednej w Belgii⁵⁷.

Przedmiotem badawczym niniejszego opracowania były same założenia programowe opisanych wspólnot. Jednak bardzo interesujące byłoby również sprawdzenie i ukazanie wyników oraz skuteczności podejmowanych działań ewangelizacyjnych. Umożliwiłoby to dokonanie pełniejszej oceny duszpasterskiego fenomenu „Niniwy” i Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych.

Bibliografia

Cialdini R. B., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, Gdańsk 2007.

Hahn S., *Evangelizing Catholics. A Mission Manual for the New Evangelization*, Huntington 2014.

<http://jatmam.pl/komorkik Koszutka/index.php/kategorie/liturgia/kazania> (10.05.2022).

<http://koszutka.pl/wspolnoty-dzieciece-oraz-mlodziezowe/> (11.05.2022).

<https://bruksela.oblaci.pl/dzieci-i-mlodziez/> (11.05.2022).

<https://gorzow.oblaci.pl/niniwa-stowarzyszenie-mlodych/> (11.05.2022).

<https://koden.com.pl/biuro-parafialne/grupy-parafialne/> (11.05.2022).

<https://kokotek.oblaci.pl/category/niniwa/> (11.05.2022).

---

⁵⁶ Zobacz informacje zamieszczone na stronach: <https://www.facebook.com/Niniwa-Poznań-336759773762696> (11.05.2022); <https://obraparafia.oblaci.pl/niniwa/> (11.05.2022); <https://gorzow.oblaci.pl/niniwa-stowarzyszenie-mlodych/> (11.05.2022); <https://przemienienie.oblaci.pl/ksm/> (11.05.2022); <http://koszutka.pl/wspolnoty-dzieciece-oraz-mlodziezowe/> (11.05.2022); <https://www.facebook.com/niniwakk/> (11.05.2022); <https://koden.com.pl/biuro-parafialne/grupy-parafialne/> (11.05.2022); <https://laskowice.oblaci.pl/index.php/niniwa/> (11.05.2022); <https://lubliniec.oblaci.pl/wspolnoty/niniwa-metanoia/> (11.05.2022); <https://www.facebook.com/niniwawroclaw/> (11.05.2022); <https://kokotek.oblaci.pl/category/niniwa/> (11.05.2022); <https://zahutyn.oblaci.pl/niniwa/> (11.05.2022).

⁵⁷ Zob. Dzieci i młodzież, <https://bruksela.oblaci.pl/dzieci-i-mlodziez/> (11.05.2022).

- <https://laskowice.oblaci.pl/index.php/niniwa/> (11.05.2022).
- <https://lubliniec.oblaci.pl/wspolnoty/niniwa-metanoia/> (11.05.2022).
- <https://niniwa.pl/niniwa-team-wyprawy-rowerowe-i-piesze/> (10.05.2022).
- <https://niniwa.pl/oblackie-duszpasterstwo-mlodziezy-niniwa-o-nas/> (10.05.2022).
- <https://niniwa.pl/wolontariat-misyjny-niniwy/> (10.05.2022).
- <https://obraparafia.oblaci.pl/niniwa/> (11.05.2022).
- <https://przemienienie.oblaci.pl/ksm/> (11.05.2022).
- <https://www.facebook.com/Niniwa-Poznań-336759773762696> (11.05.2022).
- <https://www.facebook.com/niniwakk/> (dostęp: 11.05.2022).
- <https://www.facebook.com/niniwawroclaw/> (11.05.2022).
- <https://www.parishevangalisationcells-england.com> (10.05.2022).
- <https://www.saintboniface.us/en/ministries/perpetual-adoration> (26.04.2022).
- <https://zahutyn.oblaci.pl/niniwa/> (11.05.2022).
- Jak wygląda spotkanie komórki, <http://jatmam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/49-jak-wyglada-spotkanie-komorki> (10.05.2022).
- Jakubiec J., Wstęp do wydania polskiego, w: G. Macchioni, *Ewangelizacja w parafii. Metoda „komórek”*, Kraków 1997, s. 5–8.
- Jankowska M., *Psychomanipulacja jako technika werbunku wykorzystywana przez sekty oraz ich fasadowe organizacje*, „*Warmińsko-Mazurski Kwartalnik Naukowy, Nauki Społeczne*” 4 (2012), s. 161–174.
- Komórka nr 2 gotowa do podziału, <http://jatmam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/74-komorka-nr-2-gotowa-do-podzialu> (10.05.2022).
- Kudełka M., „System parafialnych komórek ewangelizacyjnych” jako nowa propozycja dla duszpasterstwa, Katowice 2008.
- Macchioni G., *Ewangelizacja w parafii. Metoda „komórek”*, Kraków 1997.
- Od Jonasza do Eugeniusza. Przewodnik Niniwity, red. K. Zieliński, Lubliniec 2011.
- Parafia w ogniu. System Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatmam.pl/komorkikoszutka/doc/PARAFIA%20W%20OGNIU%20-%20odla%20owszystkich%20v2.pdf> (10.05.2022).
- Paweł VI, *Evangelii nuntiandi*.

- Podręcznik Niniwity. Materiały formacyjne dla animatorów, red. T. Maniura, K. Zieliński, Kokotek 2015.
- Pozostałe funkcje stałe członków Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/40-komorki-w-parafii-nspj-w-katowicach> (10.05.2022).
- Prado Flores J. H., Nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji, Poznań 2013.
- Struktura Parafialnych Komórek Ewangelizacyjnych, <http://jatomam.pl/komorkikoszutka/index.php/kategorie/komorki/40-komorki-w-parafii-nspj-w-katowicach> (10.05.2022).
- Wiśniewski S., Głoszenie Ewangelii podczas wypraw rowerowych na przykładzie działalności Niniwa Team, „Polonia Sacra” 22 (2018) nr 1, s. 129–144.

